

Produktionen af tøj og sko er blandt de absolut mest forurenende i verden. En kampagne fra Aktive Forbrugere vil sætte fokus på problemet overfor tøjbranchen og forbrugerne.

Miljøproblemerne er talrige fx bruges 25% af alle verdens insekticider til dyrkning af bomuld som desuden kræver meget store mængder vand for at kunne gro. Vand som ofte drænes fra søer og vandløb. Garvning af læder foregår med det giftige tungmetal krom, syntetiske stoffer produceres med et høj energiforbrug og tøj er ofte farvet med allergifremkaldende stoffer.

Desuden produceres langt det meste tøj og sko i lande hvor der ikke findes eller håndhæves nogen ordentlig miljølovgivning, som kan beskytte både miljøet og de arbejdere der producerer tøj og skoene.

En ny rapport fra miljøstyrelsen anslår at miljøbelastningen alene fra den Danske tekstilindustri koster de tekstilproducerende lande mere end 3 milliarder kroner om året.

Ifølge Sekretariatsleder Klaus Melvin Jensen fra Aktive Forbrugere har den Danske tøjbranchen ignoreret problemerne i årevis:

- "Hvis man skulle producere i Danmark ville tøjbranchen være tvunget til at overholde en stram miljølovgivning. Nu sendes udgifterne videre til de fattige lande som næppe har råd til at rydde op efter forureningen. Det er på høje tid at tøjbranchen tager et reelt ansvar for den forureningen de står bag".

Ny kampagne for bæredygtig tøj

Aktive Forbrugere starter derfor i efteråret 2015 en kampagne som stiller kontante krav til den danske tøjbranche om at de tager ansvar og aktivt arbejder for at reducerer deres miljøbelastning.

Samtidigt vil forbrugerne i 2015 og 2016 blive oplyst med en række event og møder over hele landet som sætter fokus på problemet. Ligesom der vil blive udgivet oplysende hjemmeside og en smartphone app som skal fungere som bæredygtighedsguide for forbrugerne i butikkerne.

Miljøkatastrofe skabt af kunstvanding af bomuld

Bomuld er uundværligt til tøjproduktionen, men det er populært sagt en tørstig afgrøde, som kræver rigtig meget vand under dyrkningen. Dette har i flere sammenhænge resulteret i katastrofale konsekvenser for det omgivende økosystem.

Bomuldens sårbarhed og behov for vand betyder, at der i den konventionelle bomuldsproduktion anvendes store mængder af kunstvanding og pesticider for at sikre en gunstig produktion. Det er nødvendigt med store mængder af kunstvanding, idet det kun er omkring 50% af den globale bomuldsproduktion, der dyrkes i områder, hvor den naturlige nedbør kan mætte bomuldens behov for vand.

Kunstvanding medfører alvorlige konsekvenser for miljøet, da massiv brug af kunstvanding bl.a. dræner den omkringliggende jord. Dette sker fordi kunstvanding ofte foregår ved, at man via et kanalsystem trækker ferskvand ud fra floder eller søer og anvender dette til bomuldsproduktionen.

Et eksempel på den drænende effekt kunstvanding har på ferskvand-økosystemerne ses blandt andet i Usbekistan, hvor området ved Aralsøen har lidt som offer for kunstvanding til bomuldsproduktionen.

I 1960 udgjorde Aralsøens søens areal omkring 66.000 km², og rangerede som verdens fjerdestørste sø. Men allerede i 1969 var søens areal skrumpet til ca. 60.000 km², hvilket skyldes den intensiverede brug af kunstvanding. Til at sikre, at bomuldsmarkerne i regionen blev forsynet med tilstrækkelig vand, blev der udledt vand fra de to floder, Amu Darya og Syr

Darya, som udmundede i Aralsøen. Som konsekvens af den massive kunstvanding er de to floder nu ikke længere forbundet med søen. Dette har resulteret i, at Aralsøen nu har mistet omkring 84% af dens areal og at søens vandindhold i dag udgør mindre end 10% af det oprindelige.

Jordens saltindhold i området er også steget og drikkevandet er betydeligt forringet. Samtidig har den menneskeskabte ørken medført, at klimaet bliver mere tørt og ufrugtbart med varme somre og kolde vintre. Ørkendannelsen betyder også, at der opstår stærke sandstorme, der kan blive op til 400 km lange. Disse storme påvirker både landbruget og indbyggernes sundhed. FN vurderer, at sandstormene, som er fyldt med skadelige kemikalier fra pesticiderne, påvirker befolkningens sundhed i foruroligende grad. Befolkningen i området lider af et højt niveau af blodmangel, tuberkulose, samt lever- og nyresygdomme.

Aralsøen er dermed et eksempel på, hvor katastrofale konsekvenser tøjindustriens massive brug af konventionel bomuld kan have. Der findes nu en stigende produktion af økologisk bomuld som benyttet af en række tøjvirksomheder.